

PYHIINVAELLUS

Pyhiinvaellus.

Useimmissa uskonnoissa harjoitettu pyhiinvaellus on tapa, joka on huomattavasti Raamatun kirjoittamista vanhempi. Se on uskovien matka paikkaan, jonka jumalallinen ilmestys tai uskonnollisen opettajan toiminta on pyhittänyt, jotta he esittäisivät siellä rukouksensa erityisen otollisissa oloissa. Tavallisesti pyhän paikan, joka on pyhiinvaelluksen päämäärä, vierailua edeltävät puhdistautumisriitit, ja vierailu tapahtuu kokoontumisessa, joka tekee uskoville näkyväksi sen uskonnollisen yhteisön, johon he kuuluvat. Pyhiinvaellus on näin Jumalan etsimistä ja kohtaamista hänen kanssaan jumalanpalveluksen puitteissa.

VT.

I. Kohti vanhoja pyhäkköjä.. Ennen kuin Josian deuteronomistisessa uudistuksessa toteutettiin pyhäkköjen ykseys, Israelissa oli lukuisia pyhiinvaelluskeskuksia: pyhiä paikkoja, jotka liittyivät pyhään historiaan ja joihin kansa tuli etsimään Jumalaansa etsimään.

Patriarkkakertomuksissa mainitaan vain yksi varsinainen pyhiinvaellus (1. Moos. 35:1–7). Esitellessään Abrahamille suodut teofaniat (1. Moos. 12:6 f. Sikemissä; Mamressa), Iisakille suodun teofanian (1. Moos. 26:24 Beersebassa) ja Jaakobille suodut teofaniat (1. Moos. 28:12; 1. Moos. 35:9 Betelissä; Penuelissa) kertojat pyrkivät oikeuttamaan kanaaniilaisten pyhäkköjen omaksumisen vetoamalla isien käytäntöön. He selittävät näiden pyhäkköjen ominaispiirteitä: niiden alttarit (1. Moos. 12:7 f.; 1. Moos. 13:4; 1. Moos. 26:25; 1. Moos. 33:20), kivipaadet (1. Moos. 28:18) ja pyhät puut (1. Moos. 12:6; 1. Moos. 18:1; 1. Moos. 21:33)... He perustavat ne riitit, joita myöhemmät pyhiinvaeltajat näissä paikoissa toimittavat: Jahven Nimen avuksi huutamisen eri nimityksin (1. Moos. 12:8; 1. Moos. 13:4; 1. Moos. 21:33; 1. Moos. 33:20), öljyllä voitelemisen (1. Moos. 28:18; 1. Moos. 35:14), puhdistautumiset (1. Moos. 35:2 ff.) ja kymmenykset (1. Moos. 14:20; 1. Moos. 28:22).

Myöhemmin uskonnolliset kokoontumiset ja siten myös pyhiinvaellukset jatkuivat pitkään monenlaisissa pyhäköissä: Sikemissä (Joos. 24:25; Tuom. 9:6; 1. Kun. 12:19), Betelissä (kohdassa 1. Sam. 10:3 mainitaan siellä pyhiinvaeltajia; 1. Kun. 12:29 ff.; Aam. 5:5; Aam. 7:13) ja Beersebassa (Aam. 5:5). Myös Ofra ja Sorea pyhäkköjä ilmaantuu (Tuom. 6:24; Tuom. 13:19 f.); Soreassa (= Kallio) muistetaan Jahven Enkelin ilmestymisiä. Näihin kuuluu myös Silo, jossa arkki sijaitsee ja jossa vietetään joka vuosi Jahven juhlaa (Tuom. 21:19): luultavasti juuri tähän juhlaan Elkana vaimoineen ”nousee” (1. Sam. 1:3). Vanhat kertomukset mainitsevat muitakin uskonnollisia kokoontumisia: Mispassa (1. Sam. 7:5 f.), Gilgalissa (1. Sam. 11:15), Gibeonissa (1. Kun. 3:4) ja Silossa (1. Kun. 12:29). Mutta sen jälkeen, kun Daavid toi arkin Jerusalemiin (2. Sam. 6) ja Salomon temppeli rakennettiin (1. Kun. 5–8), Jerusalemin pyhiinvaellukset saivat ylivoimaisen aseman (1. Kun. 12:27).

2. Kohti ainoa pyhäkköä.. Hiskian alulle panema Josian uudistus (2. Kun. 18:4, 22; 2. Aikak. 29–31) lakkauttaa paikalliset pyhäköt ja keskittää pääsiäisen vieton Jerusalemiin (2. Kun. 23; 2. Aikak. 35), samoin kahden muun juhlan, viikkojuhlan ja lehtimajanjuhlan, vieton (5. Moos. 16:1–17). Näin sillä pyritään kokoamaan kansa Jumalansa eteen ja varjelemaan sitä paikallisilta epäjumalanpalveluksen saastutuksilta. Tämä uudistus joutui epäilemättä kyseenalaiseksi Josian kuollessa. Pakkosiirtolaisuudesta paluun jälkeen Jerusalemin temppeli on kuitenkin nyt ainoa pyhäkkö. Sinne pyhiinvaeltajat tulevat vuoden suurina juhla-aikoina kaikkialta Palestiinasta ja myös diasporasta, joka alkaa ulottua yhä laajemmalle. ”Nousulaulujen psalmit” (Ps. 120–134) ilmaisevat pyhiinvaeltajien rukousta ja tunteita: heidän kiintymystään Herran huoneeseen ja pyhään kaupunkiin, heidän uskoaan ja palvontaansa sekä iloaan siitä, että he toteuttavat liturgisessa kokoontumisessa Jumalan kansan syvän yhteyden.

Tämä Israelissa usein toistuva kokemus antaa eskatologiselle toivolle vaikuttavan ilmauksen: pelastuksen Päivä hahmotetaan pyhiinvaellusten esimerkin mukaisesti kansan ja pakanoiden lopulta yhteen kokoontumisena (Jes. 2:2–5; Jes. 60; Jes. 66:18–21; Miika 7:12; Sak. 14:16–19; Tob. 13:11).

UT.

Ensi näkemältä UT ei tuo tähän mitään uutta: Jeesus ”nousee” Jerusalemiin vanhempiensa kanssa ollessaan kaksitoistavuotias noudattaakseen lakia (Luuk. 2:41 f.), ja koko missionaikkansa hän ”nousee” sinne yhä eri juhlia varten (Joh. 2:13; Joh. 5:1; Joh. 7:14; Joh. 10:22 f.; Joh. 12:12); Paavali itsekin haluaa tehdä helluntain pyhiinvaelluksen yli kaksikymmentäviisi vuotta ristin jälkeen (Ap. t. 20:16; Ap. t. 24:11).

Mutta Jeesus ilmoittaa temppelin tuhon (Mark. 13:2 rinnakk.), ja Israelin kieltäytyminen saattaa päätökseen eron Kirkon ja juutalaisuuden välillä. Vielä enemmän: Jeesuksen ylösnousemus keskittää hänen uskoviansa jumalanpalveluksen nyt hänen kirkastuneeseen persoonaansa, uuteen temppeliin, eikä enää johonkin maan päällä olevaan paikkaan (Joh. 2:19–21; Joh. 4:21–23). Tästä lähtien Jumalan kansan elämä itsessään näyttäytyy todellisena eskatologisena pyhiinvaelluksena (2. Kor. 5:6 ff.; Hepr. 13:14). Tämä pyhiinvaellus on myös Eksodus, jota Herra Jeesus johtaa (Ap. t. 3:15; Ap. t. 5:31; Hepr. 2:10); sen päämääränä ovat hengelliset todellisuudet: ”Siionin vuori, taivaallinen Jerusalemi, esikoisten juhla kokous, joiden nimet ovat kirjoitettuina taivaissa” (Hepr. 12:22 f.), ja temppeli, joka on ”Herra, kaikkivaltias Jumala... samoin Karitsa” (Ilm. 21:22–26).

Kirkko on niin kiinnittynyt historiaan, ettei se voi kieltää arvoa pyhiinvaelluksilta Kristuksen maallisen elämän paikoille tai niille paikoille, joissa hän on tullut ilmi pyhien elämässä. Se näkee näissä Kristuksen toiminnan paikoille kokoontumisissa uskoville tilaisuuden jakaa usko ja rukous; ennen kaikkea se pyrkii muistuttamaan heitä siellä siitä, että he ovat matkalla Herraansa kohti ja hänen johdatuksessaan.

AG

Katso myös: → Altari – chemin I – étranger II – fetes II 2 – Jerusalem AT III 3; NT I 4 – montagne III 1 – paque I 5.6 – Jumalan läsnäolo AT III 1 – temple AT I 4